

UNICEF_Lapsenoikeusperustainen koulu -pilotti 2017-2019

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta 13.11.2019 § 18
1547/00.04.02/2019

Valmistelija Opetustoimen johtaja Leila Kurki, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Lapsenoikeusperustainen koulu on yhteisö, jossa lapsen oikeuksia opitaan, opetetaan, edistetään, kunnioitetaan ja suojellaan. Lapsen oikeuksista oppiminen on yksi osa lapsenoikeusperustaisen koulun toimintaa, mutta lisäksi on tärkeää integroida lapsen oikeudet osaksi koko koulun toimintakulttuuria. Lapsenoikeusperustaisuudella tarkoitetaan sitä, että lapsen oikeuksien sopimuksen yleisperiaatteet (osallisuus, yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys, lapsen edun huomioiminen, lapsen oikeus kehitykseen) ja kouluun liittyvät artikkelit toteutuvat koulun kaikessa toiminnassa: hallinnossa, opetuksessa ja oppimisessa, vuorovaikutussuhteissa ja yhdessä tekemisessä.

Kirkkonummen kahdessa koulussa, Masalan ja Vuorenmäen kouluissa, toteutetun pilotin taustalla on kansainvälisen UNICEF:in Rights Respecting School -malli, jota muokattiin Suomen oloihin. Tavoitteena oli jalkauttaa uusia opetussuunnitelman perusteita kehittämällä koulun lapsenoikeusperustaisuutta, kokeilla lapsenoikeusperustaisia työkaluja, esim. lapsen oikeuksiin perustuvia luokkasopimuksia ja UNICEF:in tuottamia lapsenoikeusmateriaaleja.

Kehittämisen kohteina oli kummassakin koulussa tiedot, taidot ja asenteet lapsen oikeuksista sekä kiusaamisen ja syrjinnän estäminen sekä oppilaiden keskinäinen kunnioitus ja ilmapiiri. Lisäksi toisessa koulussa kehittämisen kohteina oli työrauha, hyvinvointi ja viihtyminen sekä aikuisten ja oppilaiden välinen kunnioitus ja ilmapiiri. Toisessa koulussa taasen kehitettiin taitoja toimia lapsen oikeuksien edistämiseksi.

Koulut laativat Lapsenoikeusperustainen koulu -toimintasuunnitelmat. Pilotti kesti evaluaatiovaiheineen yhteensä kaksi vuotta, joista yksi lukuvuosi oli varsinainen pilottikehittämisen vaihe. Tämän jälkeen koulut jatkavat kehittämistä itsenäisesti.

Kirkkonummen suomenkielisessä opetuspalveluissa on tarkoitus laajentaa lapsenoikeusperustainen koulu -ohjelmaa kaikkiin perusopetuksen kouluihin. Ensin UNICEF:in erityisasiantuntija perehdyttää koulujen rehtorit ohjelmaan, jonka jälkeen pilottikoulujen rehtorit mentoroivat ja kouluttavat muiden koulujen rehtoreita ja henkilökuntaa ohjelman käyttöönottoon. Laajentaminen aloitetaan tammikuussa 2020.

Rehtori Esa Kukkasniemi ja rehtori Anne Koskeno ovat kokouksessa esittelemässä pilotteja omien koulujensa osalta.

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja

Päätösehdotus Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta merkitsee UNICEF:in lapsenoikeusperustainen koulu -ohjelman toteuttamisen tiedoksi.

Käsittely Rehtorit Esa Kukkasniemi ja Anne Koskeno sekä opetustoimen johtaja Leila Kurki olivat läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

Päätös	Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta päätti ehdotuksen mukaan.
Tiedoksi	-